

NYRSTAR HØYANGER AS
Postboks 91
6991 Høyanger

Oslo, 11. april 2025

Deres ref.:
Leif Magnar Bach

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/7915 2024.0459.miljodir

Saksbehandler:
Grunde Pellerud

Rapport etter tilsyn 13. november 2024

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos NYRSTAR HØYANGER AS (virksomhetsnummer: 984358091).

Vi beklager at det har tatt lang tid å utarbeide tilsynsrapporten.

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i [del 2](#).

Miljødirektoratet avdekket avvik som dere må rette snarest

Miljødirektoratet avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Storeseten deponi er ikke ferdigstilt innen fristen i virksomhetens tillatelse
- Avvik 2: Massene som er benyttet i deponiets topptetting er forurenset
- Avvik 3: Overvåkingsprogrammet for Storeseten deponi er ikke i tråd med kravene i tillatelsen
- Avvik 4: Virksomheter har mangler i rutinene for overvåkning og oppfølging av deponiet

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Vi ser alvorlig på avvik 4.

NYRSTAR HØYANGER AS må snarest rette opp avvik. Dere må sende Miljødirektoratet en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen 1. juni 2025.

Dere kan bli pålagt å gjennomføre vedtak

Miljødirektoratet varsler at NYRSTAR HØYANGER AS kan bli pålagt å gjennomføre følgende vedtak:

- Varsel om vedtak 1: Pålegg om opplysninger

Dere må betale gebyr

NYRSTAR HØYANGER AS må betale et gebyr på 50 400 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til post@miljodir.no ved Grunde Pellerud. Merk svaret med saksnummer 2025/7915 og tilsynsnummer 2024.0459.miljodir.

Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Storeseten deponi er ikke ferdigstilt innen fristen i virksomhetens tillatelse

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- tillatelsen, punkt 10.2 Avslutning og etterdrift
- tillatelsen, punkt 10.5 Finansiell sikkerhet

Beskrivelse av krav

I Nyrstar sin tillatelse er det stilt krav til at Storeseten deponi skal være ferdig tildekket og alle avslutningstiltak skal være ferdigstilt innen 31. oktober 2024.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Ved gjennomføringen av tilsynet, 13. november 2024, er deponiet ikke ferdigstilt. Deler av deponiet er komplett opp til vekstsjiktet, mens seksjoner av deponiet kun er dekket med bunnlag av subbus. Virksomheten opplyser om at årsaken til forsinkelsene er leveranseproblemer av bentonittmembran.

Nyrstar har ikke informert Miljødirektoratet om forsinkelsene. Som følge av vintersesongen forventer Nyrstar at deponiet vil være ferdigstilt i mai 2025.

Avvik 2: Massene som er benyttet i deponiets topptetting er forurenset

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- tillatelsen, punkt 10.3 Utforming av avslutningstiltak

Beskrivelse av krav

Materialene som brukes i topptettingen over det impermeable tettesjiktet skal være rene masser dvs. under normverdi som gitt i Miljødirektoratets veileder, TA2553/2009 tabell 1 eller bakgrunnsnivå. Øverste lag i deponiets topptetting skal bestå av et vekstsjikt tilpasset stedlig vegetasjon.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Det ble under befaring av deponiet observert avfall av blant annet plast, glass, isopor, betong og armeringsjern i vekstsjiktet på deponiet. Nyrstar er under tilsynet ikke kjent med hvor dette avfallet stammer fra, og omfanget av avfall iblandet vekstsjiktet.

Deponiet er dermed ikke utformet etter kravene i tillatelsen.

Avvik 3: Overvåkingsprogrammet for Storeseten deponi er ikke i tråd med kravene i tillatelsen

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- tillatelsen, punkt 10.4 Overvåking og kontroll i etterdriftsfasen
- tillatelsen, punkt 11.4 Program for utslippskontroll
- avfallsforskriften § 9 Vedlegg III. Kontroll- og overvåkingsprosedyrer i drifts- og etterdriftsfasen

Beskrivelse av krav

I tillatelsens krav til overvåking og kontroll av deponiet i etterdriftsfasen, stilles det krav til prøvetagningspunkter for overflatevann oppstrøms, sivevann, grunnvann og overflatevann neststrøms deponiet. Nedbørsdata skal samles inn på deponiet eller fra nærliggende meteorologisk stasjon.

Bedriften skal ha et program for utslippskontroll som inngår i bedriftens dokumenterte internkontroll. Prøvetaking og analyse skal foretas etter anerkjente metoder.

Avfallsforskriften stiller i vedlegg III krav til overvåkingsprogram for deponier i driftsfasen og i avslutning og etterdrift.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Virksomheten fikk revidert tillatelse, 5. september 2023, med krav til avslutning og etterdrift av Storeseten deponi. Reviderte vilkår er blant annet gjort med grunnlag i notat fra Norconsult*.

Nyrstar oppgir under tilsynet at de anser dette notatet som overvåkningsprogrammet for deponiet på Storeseten.

I tillatelsen stilles det krav til prøvetagningspunkter for overflatevann oppstrøms, sigevann, grunnvann og overflatevann neststrøms deponiet. Overvåkningsprogrammet inneholder kart med plassering av- og beskrivelser av prøvepunktene for vannprøver.

I overvåkningsprogrammet er det angitt ulike plasseringer av prøvepunkt 3 (overflatevann oppstrøms deponiet). I kart over prøvepunktene, side 6, er det plassert i overgangen mellom skogen og deponiet. I tabellen på side 6 og 7 under kolonnen for "Plassering" er det oppgitt at prøvepunktet ligger i bekeleie ca. 50 meter i overkant av deponiområdet.

Under befaring ble det opplyst at prøvepunkt 3 var i overgangen mellom skogen og deponiet, men at det ikke var tatt vannprøver her som følge av lite vannføring. Det er uklart under tilsynet om prøvepunktet i bekeleiet lenger opp har mer vannføring slik at vannprøver kunne vært tatt. Se også avvik 4.

Det er heller ikke tatt vannprøver fra prøvepunkt A (sigevann og sigevannssediment nedstrøms deponiet). Prøvepunktet ligger i en oppsamlingskum for sigevann som ikke er ferdig etablert i forbindelse med restrukturering av deponiet.

Virksomhetens måleprogram mangler følgende som det er krav til i tillatelsen punkt 11.4:

- en beskrivelse av de forskjellige trinnene i målingene (for eksempel frekvens for prøvetagning, analyse og beregning)
- beskrivelse av valgte metoder/standarder for analyse
- en redegjørelse for hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir

I tillegg er heller ikke følgende krav som er stilt i tillatelsen punkt 10.4 belyst,

- at overvåkingen legges opp slik at eventuelle endringer i utslippsforholdene fra deponiet fanges opp
- at nedbørsdata skal samles inn på deponiet eller fra nærliggende meteorologisk stasjon

Hvordan de over nevnte kravene følges opp er ikke beskrevet i overvåkningsprogrammet.

**Norconsult; Vurdering og revidert beskrivelse av miljøovervåkning ved Storeseten deponi, datert 19. april 2023*

Avvik 4: Virksomheter har mangler i rutinene for overvåkning og oppfølging av deponiet

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- internkontrollforskriften § 5, andre ledd nr. 7

Beskrivelse av krav

Virksomheten skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen. Disse rutinene skal dokumenteres.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Prøvetagning av vann

Virksomheten har en dokumentert prosedyre for prøvetagning av vannprøver "Vannprøver deponi", datert 20.04.20.

Mangler i denne prosedyren ble påpekt etter Miljødirektoratets tilsyn i 2022, uten at prosedyren har blitt revidert, til tross for at Nyrstar har gitt tilbakemelding om dette i brevet "Respons på avviksmeldinger etter tilsyn 27. oktober 2022", datert 28.02.2023.

Miljødirektoratet ser alvorlig på at det gis uriktige opplysninger i tilbakemeldinger til oss.

Virksomheten fikk revidert tillatelse til forurensing datert 5. september 2023. Miljødirektoratet har i tillatelsen spesifisert overvåkingspunkter og hvor ofte de skal overvåkes med grunnlag i notat fra Norconsult*. Nyrstar oppgir under tilsynet at dette notatet er overvåkningsprogrammet for deponiet. I notatet er prøvetagningspunkter flyttet, uten at virksomhetens prosedyre for prøvetagning er oppdatert med denne informasjonen.

Virksomhetens rutine sikrer dermed ikke at prøver blitt tatt i tråd med overvåkningsprogrammet.

Brudd på topptetting

I tillatelsen til avslutning og etterdrift av Storeseten deponi stilles det krav til at det må unngås at røtter fra vegetasjon medfører brudd på topptettingen på deponiet. Nyrstar mangler en dokumentert rutine for hvordan de vil oppfylle dette kravet.

*Norconsult; Vurdering og revidert beskrivelse av miljøovervåkning ved Storeseten deponi, datert 19. april 2023

Varsel om vedtak 1: Pålegg om opplysninger

Miljødirektoratet varslar at vi vil pålegge NYRSTAR HØYANGER AS å sende oss følgende opplysninger knyttet til avvik 2:

- Dokumentasjon på leverandør(er), hvor massene benyttet i vekstsjikt i topptetting av deponi kommer i fra (lokalitet), mengder, type masser og forurensningsnivå
- Mengde/andel av massene som kan inneholde avfall som avdekket i avvik 2

- For masser som inneholder avfall må det beskrives hvilken type avfall dette inneholder og mengder
- Hvor i deponiet disse avfallsmassene er plassert

Dere vil få et nytt brev med dette pålegget. Dere vil få frist for tilbakemelding innen fire uker etter at pålegget er mottatt til å sende Miljødirektoratet disse opplysningene.

Pålegget vil bli fattet med hjemmel i forurensningsloven § 49.

Dere har anledning til å kommentere

Dere har anledning til å kommentere dette varselet. Eventuelle kommentarer må sendes til Miljødirektoratet innen to uker etter at denne rapporten er mottatt.

Vedtak om gebyr

Miljødirektoratet vedtar at NYRSTAR HØYANGER AS må betale et gebyr på 50 400 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 1 for tilsyn av inntil en dags varighet og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er fattet med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Miljødirektoratet er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr 20. september 2024 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Dere har rett til å klage på vedtaket. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Miljødirektoratet innen tre uker etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av NYRSTAR HØYANGER AS sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er gjennomført som en sluttinspeksjon av om vilkårene for avslutning av deponiet er oppfylt, se tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Nyrstar Høyanger AS – Storeseten deponi, punkt 10.3.

Fra Miljødirektoratet deltok

- Grunde Pellerud
- Rune Aasheim

Kontaktperson hos NYRSTAR HØYANGER AS

- Leif Magnar Bach

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende NYRSTAR HØYANGER AS ble kontrollert under tilsynet:

- Nyrstar Høyanger, Storeseten deponi for slagg - industrideponering, Høyanger

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til Forurensende aktivitet:

- Internkontroll
- Måleprogram
- Deponi

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Nyrstar Høyanger AS - Storeseten deponi, sist endret 5. september 2023
- forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)
- forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (Avfallsforskriften)

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Plantegninger av oppbygning av deponi
- Bilder av gjennomføring av etablering av toppdekke deponi
- Prosedyre; Vannprøver deponi
- Norconsult; Vurdering og revidert beskrivelse av miljøovervåkning ved Storeseten deponi, datert 19. april 2023
- Massedeponi Storeseten Plan for slutføring, avslutning og etterdrift datert 31. juni 2019

Del 4: Annen informasjon

Andre forhold

Sluttinspeksjon av deponiet

Tilsynet har vist at ikke alle vilkårene for avslutning av deponiet er oppfylt. Deponiet kan dermed ikke anses som avsluttet.

Dere har anledning til å kommentere på rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Miljødirektoratet innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på miljodirektoratet.no, i tråd med offentlighetsloven.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Henning Gøhtesen
seksjonsleder

Grunde Pellerud
tilsynsleder

Kopi til:

- Høyanger kommune
- Statsforvalteren i Vestland